
Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

EKONOMIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 28. avgust 2017

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

Prazna stran

IZPITNA POLA 1

Naloga	Odgovor
1	♦ D
2	♦ C
3	♦ C
4	♦ A
5	♦ D
6	♦ A
7	♦ B
8	♦ B
9	♦ C
10	♦ C

Naloga	Odgovor
11	♦ B
12	♦ B
13	♦ D
14	♦ C
15	♦ D
16	♦ C
17	♦ A
18	♦ A
19	♦ D
20	♦ C

Naloga	Odgovor
21	♦ B
22	♦ A
23	♦ D
24	♦ C
25	♦ A
26	♦ D
27	♦ C
28	♦ A
29	♦ B
30	♦ D

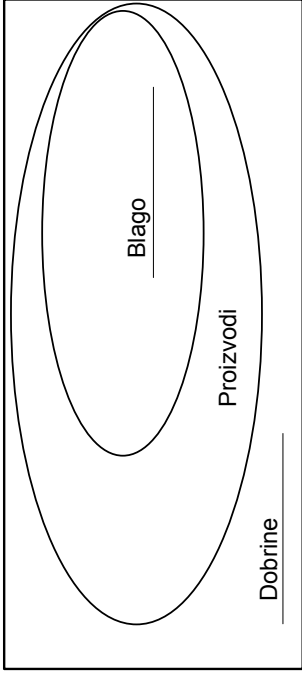
Naloga	Odgovor
31	♦ A
32	♦ D
33	♦ D
34	♦ B
35	♦ C
36	♦ A
37	♦ C
38	♦ A
39	♦ B
40	♦ C

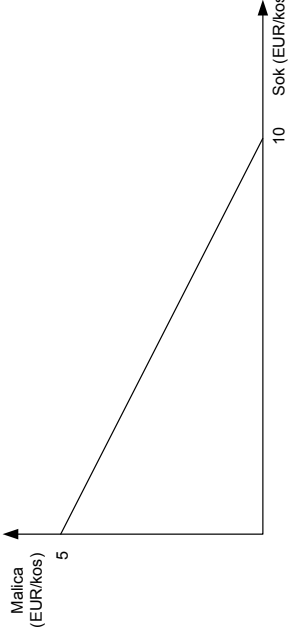
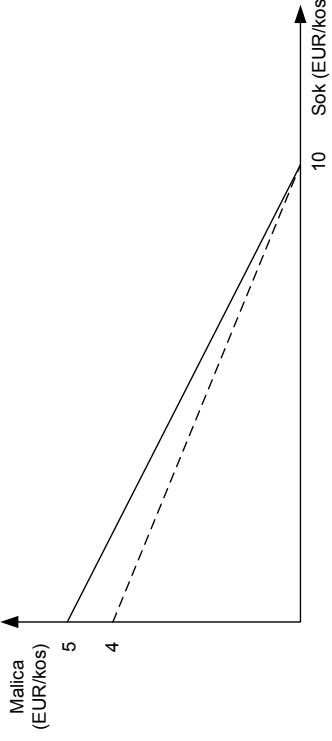
Za vsak pravičen odgovor 1 točka.

Skupaj število točk IP 1: 40

IZPITNA POLA 2

1. naloga: Reševanje ekonomskega problema

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1.1	1	<p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Količina dobrin in storitev, ki jih želimo porabiti, presega količino, ki jo zmoremo proizvesti. ♦ Sredstva, ki so na voljo za proizvodnjo, so omejena, zato je omejena količina dobrin in storitev. ♦ Sredstva, s katerimi lahko organiziramo proizvodnjo, so omejena, to pa omejuje dosegljivo količino dobrin in storitev. 	Razpoložljiva količina dobrine je manjša od potreb po dobrini.	
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1.2	1	♦ Potreba je občutek pomanjkanja nečesa.		
	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ primarne potrebe po: zraku, vodi, hrani, oblačilih ipd. ♦ sekundarne potrebe po: avtomobilu, nakitu, obisku kina, potovanjih ipd. 		
	1	♦ Ljudje občutimo potrebe različno intenzivno in jih tudi zadovoljujemo različno. Nekdo bo npr. potrebo po hrani zadovoljil z jabolkom, drugi s pico.	Potrebe so tudi spremenljive, saj se spreminjajo s starostjo, zdravstvenim počutjem, okoljem.	
Skupaj	3			
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1.3	1			Za obe pravilni navedbi 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1.4	1	<p>♦</p> 		
	1	♦ 0,5 malice		
	1	<p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Peter naj kupi 2 malici in 6 steklenic soka, saj je takrat razmerje med mejnimi koristnostmi in cenami dobrin za obe dobrini enako. ♦ Peter naj kupi 2 malici in 6 steklenic soka, saj takrat velja pravilo mejna koristnost malice = mejna koristnost soka $\frac{\text{cena malice}}{\text{cena steklenice soka}}$ ♦ Peter naj kupi 2 malici in 6 steklenic soka, saj je takrat v potrošnikovem ravnotežju $\left(\frac{19}{3} = \frac{9,5}{1,5} \right)$. 		
	1	♦ 4		
	1	<p>♦</p> 		
Skupaj	5			

2. naloga: Proizvodna funkcija

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Je proces, v katerem naravne prvine spreminjamo v dobrine za zadovoljevanje potreb ljudi. 		Za smiselno opredelitev 1 točka.
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ delo, delovna sredstva, predmeti dela ♦ delo, narava (zemlja), kapital 		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2.2	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Pokaže vse možne kombinacije proizvodnih dejavnikov za proizvodnjo določene količine izdelkov. 		Za smiselno opredelitev 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2.3	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ dolgem, vseh 		Za obe pravilni dopolnitvi 1 točka.
	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ več kot 24.800 		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2.4	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ zemlja ♦ gnojilo 		Za obe pravilni navedbi 1 točka.
	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 3 		
	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 30 		
	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 4,5 		
	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 60 		
Skupaj	5			

3. naloga: Trg in konkurenca

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ veliko ♦ diferencirano 		Za obe pravilno podčrtani navedbi 1 točka.
	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ manjšim ♦ so 		Za obe pravilno podčrtani navedbi 1 točka.
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila	
3.2	2	♦	<p style="text-align: center;">Cena maturantskega izleta (v EUR)</p> <p style="text-align: center;">Količina maturantskih izletov (v tisoč)</p>		Za pravilno vrisano in označeno krivuljo 1 točka.
	1	♦ presežno povpraševanje		Za obe pravilni navedbi 1 točka.	
Skupaj	3				

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila	
3.3	1	♦	<p>Količina maturantskih izletov (v tisoč)</p> <p>Cena maturantskega izleta (v EUR)</p>		
	1	♦	Maturantski izlet v Eksotično deželo in maturantski izlet v druge dežele sta substitutni dobrini. Zaradi višje cene izletov v Eksotično deželo se bo povečalo tržno povpraševanje po maturantskih izletih v druge dežele.		Za smiselno utemeljitev, ki vključuje dve podčrtani navedbi, 1 točka.
Skupaj	2				

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila	
3.4	1	♦ -1,6			
	1	♦ povečal ♦ 16			Za obe pravilni navedbi 1 točka.
	1	♦ višji			
Skupaj	3				

4. naloga: Kapital in dobiček

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.1	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zajema vse proizvedeno bogastvo, ki ga ne porabimo v končni potrošnji, ampak ga namenimo novi proizvodnji. ♦ Predstavlja zalogo sredstev in opreme, ki se prenaša iz enega v drugo obdobje kot podlaga za proizvodnjo. 		Za smiselno opredelitev 1 točka.
	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ denarni (denar na računih, vrednostni papirji) ♦ blagovni (proizvodi, namenjeni prodaji na trgu) ♦ proizvodni (proizvodni objekti, poslovne zgradbe, skladišča, stroji, oprema, material oz. surovine ...) ♦ trgovsko blago ♦ blagovne znamke, licence, patenti ... 		Kandidat lahko navaja konkretne primere, vendar ne več kot dva iz posamezne skupine.
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
4.2	1	♦ obresti + podjetniški dobiček		Za obe pravilni navedbi 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.3	1	♦ Je vlaganje dela dobička nazaj v proizvodnjo.		Za smiselno opredelitev 1 točka.
	2	♦ Je sredstvo (spodbuda) za povečevanje dobička, kar je eden temeljnih ciljev podjetnikov. ♦ Pritisk (prisila) konkurence, ki vlaga v novo tehnologijo, kar naj bi zagotovilo dolgoročni obstoj podjetja na trgu.		Za smiselno pojasnilo enega razloga 1 točka.
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.4	1	♦ $\text{Dobiček} = (270 \times 3.000) - 675.000 = 135.000 \text{ EUR}$		
	1	♦ $\text{pf} = 135.000 / 1.500.000 \times 100 = 9 \%$		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.5	1	♦ povečal ♦ 45.000		Za obe pravilni navedbi 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.6	1	♦ 2016 ♦ 1,24		Za obe pravilni navedbi 1 točka.

5. naloga: Podjetništvo in tržna struktura sodobnega gospodarstva

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.1	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Organizacija, ki kupuje ali najema proizvodne dejavnike, jih uporabi v proizvodnji ter proizvaja in prodaja dobrine in storitve. ♦ Organizacija, ki organizira proizvodnjo dobrin in storitev. ♦ Gospodarska enota, ki kombinira proizvodne dejavnike za proizvodnjo dobrin in storitev za trg. ♦ Je pravna oseba, ki proizvaja za trg. 		Za smiselno opredelitev 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.2	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ obseg poslovanja ♦ število zaposlenih ♦ obseg vloženega kapitala (sredstev) 		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.3	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ individualno podjetništvo: Podjetnik uresniči svojo poslovno zamisel v <u>lastnem</u> majhnem ali srednje velikem podjetju. ♦ notranje podjetništvo: Posameznik <u>znotraj</u> velikega podjetja (korporacije) in z <u>njenimi viri</u> razvija idejo o novih produktih, postopkih ali organizacijskem preoblikovanju kot projekt ali »notranje« podjetje. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Poslovno zamisel uresničuje z lastnimi viri oz. z viri korporacij. 	
	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ individualno podjetništvo: S podporo različnega kapitala podjetnik <u>tvega sam</u>. ♦ notranje podjetništvo: Podjetnik deli tveganje z <u>menedžmentom</u>, zlasti s svojim sponzorjem v korporaciji. 		Za podčrtano 1 točka.
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.4	1	♦ vodilno/dominantno		
	1	♦ čvrst		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.5	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ V monopolizirani (kartelizirani) panogi so tehnološko in konkurenčno močni <u>oligopolisti ugotovili, da se na njihovo znižanje cene blaga konkurenti močno odzovejo tako, da tudi sami znižajo ceno blaga</u>, nastane cenovna vojna, ko se <u>znižajo prihodki in dobički</u>, ko lahko vsi oligopolisti v nekem obdobju prodajajo z izgubo, zato cenovna vojna ni smiselna. Namesto cenovne vojne se oligopolisti raje sporazumejo in sklenejo kartelni dogovor. 		Za smiselno pojasnilo, ki vključuje podčrtano utemeljitev, 1 točka.
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ dogovor o obsegu proizvodnje ♦ dogovor o ceni blaga ♦ dogovor o tržnih deležih ♦ dogovor o plačilnih pogojih ♦ dogovor o ukrepih zoper kršitelje dogovora 		Za smiselno pojasnilo 1 točka.
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Podjetja tekmujejo na tehnološki ravni, s tehničnim napredkom, novimi postopki in proizvodi, znižanjem stroškov. ♦ V substitucijski konkurenci podjetja tekmujejo z razvijanjem zamenljivih, alternativnih proizvodov. ♦ Podjetja tekmujejo s prodajnimi ukrepi, zlasti z različnostjo (diferenciacijo) proizvodov, promocijsko dejavnostjo, oglasi, promocijo v sodobnih množičnih medijih. 		Za smiselno pojasnilo 1 točka.
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.6	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Korporacije z večjo monopolno močjo (monopolni ekstra dobiček) naj bi uveljavljale novo tehniko, če s tem znižajo stroške. ♦ Zaradi spremembe iz cenovne v novo produktno in medpanožno konkurenco. 		Za smiselno utemeljitev 1 točka.

6. naloga: Odprtost slovenskega gospodarstva

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.1	1	♦ Slovenija kupuje proizvode in storitve, ker jih sama ne proizvaja (npr. proizvodnja je neekonomična, ni možnosti za proizvodnjo), prodaja pa zato, da prodaja proizvedene presežke.		Za smiselni opis, ki vključuje podčrtano, 1 točka.
	1	♦ delež izvoza oz. uvoza blaga v BDP-ju		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.2	1	♦ blaga		
	1	♦ Nemčija ♦ presežek ♦ Evropska unija		Za vsaj dve pravilni navedbi 1 točka.
	1	♦ okrepi gospodarske tokove z drugimi državami zunaj EU		Za smiselno dopolnitev 1 točka.
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.3	1	♦ V plačilni bilanci so zabeležena vsa plačila, ki gredo legalno prek državne meje v določenem obdobju, navadno v letu dni.	♦ Shema ekonomskih transakcij Slovenije s tujino v določenem letu.	

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.4	1	♦ primanjkljaj ♦ -297,3		Za obe pravilni navedbi 1 točka.
	1	♦ več		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.5	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ uvajanje sodobnih tehnologij (novih proizvodov in storitev) ◆ uvajanje sodobne organizacije in menedžerskega znanja ◆ povečanje zaposlenosti (gospodarska rast) ◆ regionalni razvoj (zmanjševanje regionalnih razlik) ◆ vstop na nove trge (novo znanje o trženju) 		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.6	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ V carinski uniji države članice ohranijo in poenotijo carine v trgovanju do tretjih držav, v območju proste trgovine pa carine v trgovanju do tretjih držav niso poenotene. 	Za obe pravilni opredelitvi 1 točka.	